C/2025/645
10.2.2025

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 21 januari 2025

om godkännande av Slovakiens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan

(C/2025/645)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR UTFÄRDAT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 121,

med beaktande av förordning (EU) 2024/1263, särskilt artikel 17,

med beaktande av förordning (EU) nr 1176/2011, särskilt artikel 8.1,

med beaktande av kommissionens rekommendation, och

av följande skäl:

ALLMÄNNA ÖVERVÄGANDEN

(1) EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning trädde i kraft den 30 april 2024. De mest centrala delarna av EU:s reformerade ramverk för ekonomisk styrning utgörs av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning ([1]), tillsammans med den ändrade förordningen (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott ([2]), och rådets ändrade direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk ([3]). Syftet med ramverket är att främja sunda och hållbara offentliga finanser och en hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar samt förhindra alltför stora offentliga underskott. Ramverket främjar också nationellt ägarskap och har en större medelfristig inriktning, i kombination med ett mer effektivt och enhetligt säkerställande av regelefterlevnad.

(2) I centrum för det nya ramverket för ekonomisk styrning står de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer som medlemsstaterna lämnar in till rådet och kommissionen. Planerna ska uppfylla två mål: dels i) bland annat säkerställa att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut följer en sannolikt nedåtgående bana eller ligger kvar på en sund nivå och att det offentliga underskottet minskas till, och ligger kvar på, en nivå under referensvärdet på 3 % av BNP på medellång sikt och dels ii) säkerställa det faktiska genomförandet av reformer och investeringar som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen och hantera EU:s gemensamma prioriteringar. Varje plan ska därför innehålla ett medelfristigt åtagande om en nettoutgiftsbana ([4]) som i praktiken fastställer en budgetrestriktion under planens löptid, dvs. fyra eller fem år (beroende på valperiodens normala längd i medlemsstaten). Planen ska dessutom redogöra för hur den berörda medlemsstaten kommer att säkerställa det faktiska genomförandet av reformer och investeringar som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen, särskilt i de landsspecifika rekommendationerna (inbegripet, i tillämpliga fall, utmaningar i samband med förfarandet vid makroekonomiska obalanser), och hur medlemsstaten kommer att hantera unionens gemensamma prioriteringar. Perioden för finanspolitisk anpassning löper över fyra år och kan förlängas med upp till tre år om medlemsstaten åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar som uppfyller kriterierna i förordning (EU) 2024/1263.

(3) När planen har lämnats in ska kommissionen bedöma om den uppfyller kraven i förordning (EU) 2024/1263.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Rådets förordning (EU) 2024/1264 av den 29 april 2024 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och klargörande av genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott (EUT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Rådets direktiv (EU) 2024/1265 av den 29 april 2024 om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2 i förordning (EU) 2024/1263, dvs. offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

(4) Rådet ska därefter, på kommissionens rekommendation, anta en rekommendation för att ange den berörda medlemsstatens nettoutgiftsbana och, i tillämpliga fall, godkänna de reform- och investeringsåtaganden som ligger till grund för en förlängning av perioden för finanspolitisk anpassning.

ÖVERVÄGANDEN RÖRANDE SLOVAKIENS NATIONELLA MEDELFRISTIGA FINANS- OCH STRUKTURPOLITISKA PLAN

(5) Den 15 oktober 2024 överlämnade Slovakien sin nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan till rådet och kommissionen. Det skedde sedan en förlängning av den tidsfrist som anges i artikel 36 i förordning (EU) 2024/1263 överenskommits med kommissionen med anledning av de skäl som Slovakien uppgett.

Förfarande före inlämnande av planen

(6) Som ram för den dialog som leder fram till inlämnandet av nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer översände kommissionen den 21 juni 2024 i enlighet med artikel 9 i förordning (EU) 2024/1263 en referensbana till Slovakien ([5]). Kommissionen offentliggjorde referensbanan den 15 oktober 2024 ([6]). Referensbanan är riskbaserad och säkerställer att den offentliga skulden senast vid slutet av perioden för finanspolitisk anpassning och utan ytterligare budgetåtgärder efter anpassningsperioden följer en sannolikt nedåtgående bana eller ligger kvar på en sund nivå på medellång sikt, samt att det offentliga underskottet minskas till under 3 % av BNP under anpassningsperioden och ligger kvar på en nivå under det referensvärdet på medellång sikt. Medellång sikt definieras här som en tioårsperiod efter anpassningsperiodens slut. Referensbanan överensstämmer i enlighet med artiklarna 6 d, 7 och 8 i förordning (EU) 2024/1263 även med riktmärket för underskott, skyddsmekanismen för skuldhållbarhet och skyddsmekanismen för underskottsresiliens. I referensbanan för Slovakien anges att nettoutgifterna, på grundval av kommissionens antaganden som låg till grund för den förhandsvägledning som översändes i juni 2024 och med en anpassningsperiod på fyra år, inte bör öka mer än vad som anges i tabell 1. Detta motsvarar en genomsnittlig nettoutgiftsökning på 2,0 % under anpassningsperioden (2025–2028).

Tabell 1: Referensbana som kommissionen överlämnade till Slovakien den 21 juni 2024

	2025	2026	2027	2028	Genomsnitt 2025–2028
Maximal nettoutgiftsökning (årlig, i %)	2,8	2,0	1,6	1,5	2,0

Källa: kommissionens beräkningar.

(7) Slovakien och kommissionen förde i enlighet med artikel 12 i förordning (EU) 2024/1263 en teknisk dialog i juni–september 2024. Dialogen handlade främst om den nettoutgiftsbana som Slovakien förutser och dess underliggande antaganden (särskilt en finanspolitisk anpassning koncentrerad till slutet av anpassningsperioden under 2026 till följd av försvarsinvesteringar och nationell medfinansiering av EU-finansierade bidrag), samt om det faktiska genomförandet av de reformer och investeringar som planeras som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen och unionens gemensamma prioriteringar om en rättvis grön och digital omställning, social och ekonomisk resiliens, energitrygghet och uppbyggnad av försvarsförmågor.

(8) I september och oktober 2024, i enlighet med artiklarna 11.3 och 36.1 c i förordning (EU) 2024/1263, enligt de uppgifter som Slovakien lämnat i sin plan, diskuterades den nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i ekonomiska och sociala rådet, som innefattar fackföreningar, arbetsgivarunionen, arbetsgivarförbundet och kommuner i Slovakien.

([5]) Den förhandsvägledning som översänds till medlemsstaterna och till ekonomiska och finansiella kommittén omfattar utvecklingsbanor med och utan en förlängning av anpassningsperioden (fyra respektive sju år). Den innehåller även de viktigaste ursprungliga förhållanden och underliggande antaganden som används i kommissionens ramverk för medelfristiga prognoser för den offentliga skuldsättningen. Referensbanan har beräknats på grundval den metod som beskrivs i kommissionens *Debt Sustainability Monitor 2023* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Den bygger på Europeiska kommissionens vårprognos 2024 och en medelfristig förlängning av denna prognos fram till 2033, och BNP-tillväxten och åldrandekostnader på lång sikt överensstämmer med uppgifterna i kommissionens och rådets gemensamma åldranderapport från 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#slovakia.

Andra relaterade processer

(9) Den 26 juli 2024 fastställde rådet att det förelåg ett alltför stort underskott i Slovakien eftersom underskottskriteriet inte var uppfyllt ([7]). Föreliggande rekommendation sammanfaller med rådets rekommendation enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget i syfte att få situationen med ett alltför stort offentligt underskott i Slovakien att upphöra ([8]). Genom att dessa rekommendationer antas samtidigt, vilket är en anpassning till och motiveras av övergången till det nya ramverket för ekonomisk styrning, säkerställs överensstämmelse mellan de anpassningsbanor som rekommenderas.

(10) Den 15 oktober 2024 överlämnade Slovakien sitt utkast till budgetplan för år 2025. Kommissionen antog ett yttrande om utkastet till budgetplan den 26 november 2024 ([9]).

(11) Den 19 juni 2024 drog kommissionen slutsatsen att Slovakien har makroekonomiska obalanser. Slovakien står framför allt inför sårbarheter när det gäller kostnadskonkurrenskraft, extern balans, bostadsmarknad och hushållens skulder ([10]).

(12) Den 21 oktober 2024 riktade rådet ett antal landsspecifika rekommendationer till Slovakien inom ramen för den europeiska planeringsterminen ([11]).

SAMMANFATTNING AV PLANEN OCH KOMMISSIONENS BEDÖMNING AV DEN

(13) Kommissionen gjorde på grundval av artikel 16 i förordning (EU) 2024/1263 följande bedömning av planen:

Bakgrund: makroekonomiska och offentligfinansiella förhållanden och utsikter

(14) Den ekonomiska aktiviteten i Slovakien ökade med 1,4 % 2023 till följd av nedgången i privat och offentlig konsumtion. Enligt Europeiska kommissionens höstprognos 2024 förväntas ekonomin växa med 2,2 % 2024, till följd av robust privat konsumtion men svagare exportefterfrågan. BNP i fasta priser förväntas öka med 2,3 % 2025, med privat konsumtion och investeringar som drivkraft. BNP i fasta priser förväntas öka med 2,5 % 2026 till följd av robust privat konsumtion positiv nettoexport. Under prognosperioden (dvs. 2024–2026) förväntas den potentiella BNP-tillväxten i Slovakien minska något, från 2,3 % 2024 till 2,2 % senast 2026. Arbetslösheten uppgick till 5,8 % 2023 och beräknas av kommissionen uppgå till 5,5 % 2024, 5,3 % 2025 och 5,1 % 2026. Inflationen (BNP-deflatorn) beräknas sjunka från 10,1 % 2023 till 4,4 % 2024 och uppgå till 3,8 % 2025 och 2,8 % 2026.

(15) När det gäller den offentligfinansiella utvecklingen uppgick Slovakiens offentliga underskott 2023 till 5,2 % av BNP. Enligt Europeiska kommissionens höstprognos 2024 kommer det att uppgå till 5,8 % av BNP 2024, minska till 4,7 % av BNP 2025 och, vid oförändrad politik, uppgå till 4,1 % 2026. I Europeiska kommissionens höstprognos 2024 beaktas det budgetförslag för 2025 som Slovakiens regering överlämnade till det nationella parlamentet i oktober. Den offentliga skulden uppgick i slutet av 2023 till 56,1 % av BNP. Enligt Europeiska kommissionens höstprognos 2024 förväntas skuldkvoten öka till 58,9 % av BNP i slutet av 2024. Den beräknas öka till 59,8 % av BNP i slutet av 2025 och 61,8 % i slutet av 2026. Kommissionens prognos för de offentliga finanserna beaktar bara politiska åtaganden i de medelfristiga planerna om de underbyggs av konkreta politiska åtgärder som är trovärdigt aviserade och tillräckligt detaljerade.

Nettoutgiftsbana och huvudsakliga makroekonomiska antaganden i planen

(16) Slovakiens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning över fyra år.

(17) Planen innehåller all information som krävs enligt artikel 13 i förordning (EU) 2024/1263.

(18) I planen åtar sig landet att följa den nettoutgiftsbana som anges i tabell 2, vilket motsvarar en genomsnittlig nettoutgiftsökning på 2,0 % under åren 2025–2028. Den genomsnittliga ökning av nettoutgifterna under anpassningsperioden (2025–2028) som anges i planen motsvarar ([12]) den referensbana som kommissionen översände den 21 juni 2024. Planen förutsätter att den potentiella BNP-tillväxten gradvis minskar från 2,4 % 2025 till 1,4 % 2028. I planen förväntas dessutom en minskning av tillväxten i BNP-deflatorn från 4,6 % 2024 till 3,2 % 2025 och därefter till 2,9 % 2028.

([7]) EUT L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2129/oj.
([8]) Rekommendation till rådets rekommendation i syfte att få situationen med ett alltför stort offentligt underskott i Slovakien att upphöra, 26.11.2024, COM(2024) 958 final.
([9]) Kommissionens yttrande om Slovakiens utkast till budgetplan, 26.11.2024, C(2024) 9065 final.
([10]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén samt Europeiska investeringsbanken, COM(2024) 600 final, tillägg 4.
([11]) Rådets rekommendation av den 21 oktober 2024 om Slovakiens ekonomiska politik, budgetpolitik, sysselsättningspolitik och strukturpolitik.
([12]) Skillnaden framgår inte på grund av avrundning.

Tabell 2: Nettoutgiftsbana och huvudsakliga antaganden i Slovakiens plan

	2024	2025	2026	2027	2028	Genomsnitt under planens giltighetstid 2025–2028
Nettoutgiftsökning (årlig, i %)	6,2	3,8	0,9	1,6	1,5	2,0
Nettoutgiftsökning (Kumulativt, %)	6,2	10,3	11,2	13,0	14,8	Ej tillämpligt
Potentiell BNP-tillväxt (%)	2,3	2,4	1,7	1,4	1,4	1,7
Inflation (tillväxt i BNP-deflatorn) (%)	4,6	3,2	3,1	3,0	2,9	3,1

Källa: Slovakiens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan och kommissionens beräkningar.

Konsekvenser av planens nettoutgiftsåtaganden för den offentliga skulden

(19) Om nettoutgiftsbanan i planen och de underliggande antagandena visar sig stämma kommer den offentliga skulden enligt planen att gradvis öka från 58,5 % av BNP 2024 till 62,1 % 2027, för att därefter börja minska och uppgå till 61,4 % vid anpassningsperiodens slut (2028), i enlighet med tabellen nedan. Fördragets referensvärde på 60 % av BNP förväntas överskridas för första gången 2026, då skulden väntas vara 61,6 % av BNP, och ligga kvar över referensvärdet för de senare åren av anpassningsperioden. Därefter, på medellång sikt (dvs. fram till 2038), förväntas skuldkvoten enligt planen gradvis sjunka och uppgå till 54,8 % av BNP senast 2038.

Tabell 3: Utveckling för offentlig skuld och offentligt saldo i Slovakiens plan

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Offentlig skuld (% av BNP)	56,0	58,5	59,8	61,6	62,1	61,4	54,8
Offentligt saldo (% av BNP)	- 4,9	- 5,9	- 5,1	- 3,9	- 2,9	- 1,8	- 2,3

Källa: Slovakiens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan.

Enligt planen skulle den offentliga skulden alltså minska till en nivå under fördragets referensvärde på 60 % av BNP på medellång sikt. Detta är sannolikt enligt antagandena i planen, eftersom skulden enligt alla deterministiska stresstester i kommissionens skuldhållbarhetsanalys beräknas ligga under 60 % av BNP senast 2038. Baserat på de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen uppfyller den nettoutgiftsbana som läggs fram i planen därför det krav på skulden som anges i artiklarna 6 a och 16.2 i förordning (EU) 2024/1263.

Konsekvenserna av planens nettoutgiftsåtaganden för det offentliga saldot

(20) Baserat på planens nettoutgiftsbana och antaganden väntas det offentliga underskottet uppgå till 5,9 % av BNP 2024 och gradvis minska till 1,8 % 2028. Underskottet förväntas återgå till under 3 % av BNP 2027, då det förväntas vara 2,9 % av BNP. Enligt planen skulle det offentliga saldot i slutet av anpassningsperioden (2028) alltså inte överstiga referensvärdet på 3 % av BNP. Under tio år efter anpassningsperioden (dvs. fram till 2038) skulle det offentliga underskottet dessutom inte överstiga 3 % av BNP. Baserat på de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen uppfyller den nettoutgiftsbana som läggs fram i planen därför det krav på underskottet som anges i artiklarna 6 b och 16.2 i förordning (EU) 2024/1263.

Den finanspolitiska anpassningens tidsprofil

(21) Jämfört med den i regel linjära bana som krävs enligt artikel 6 c i förordning (EU) 2024/1263 visar den tidsprofil för den finanspolitiska anpassningen som beskrivs i planen, mätt genom förändringen i det strukturella primärsaldot, att merparten av anpassningen är koncentrerad till slutet av perioden. Den finanspolitiska anpassningen av det strukturella primärsaldot 2025 är 0,8 procentenheter, vilket är 0,5 procentenheter mindre än den genomsnittliga anpassningen under den period som planen omfattar. Den mindre ambitiösa finanspolitiska anpassningen 2025 förklaras av leveranser av militära investeringar som skjutits upp från tidigare år, vilka motsvarar 0,4 % av BNP 2025. En oproportionerligt stor del av anpassningen förläggs alltså till 2026 då den planerade anpassningen av det strukturella primärsaldot ligger 0,5 procentenheter över den genomsnittliga årliga anpassningen. Under 2027 och 2028 är anpassningen i termer av strukturellt primärt saldo linjär. Baserat på de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen överensstämmer den nettoutgiftsbana som läggs fram i planen därför med den skyddsmekanism mot att den finanspolitiska anpassningen koncentreras till slutet av anpassningsperioden som anges i artikel 6 c och den övergångsbestämmelse som anges i artikel 36.1 e i förordning (EU) 2024/1263.

Tabell 4: Det strukturella primärsaldots utveckling i Slovakiens plan

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Strukturellt primärsaldo (% av BNP)	- 3,5	- 4,3	- 3,5	- 1,7	- 0,3	1,0
Förändring i strukturellt primärsaldo (procentenheter)	Ej tillämpligt	- 0,8	0,8	1,8	1,3	1,3

Källa: Slovakiens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan.

Överensstämmelse med förfarandet vid alltför stora underskott

(22) Den nettoutgiftsbana som anges i planen är i linje med kraven enligt förfarandet vid alltför stora underskott (särskilt med den minsta årliga strukturella anpassning som fastställs i artikel 3.4 tredje stycket i rådets förordning (EG) nr 1467/97).

Planens förenlighet med skyddsmekanismen för underskottsresiliens

(23) Den förebyggande delens krav enligt artikel 8 i förordning (EU) 2024/1263 avseende skyddsmekanismen för underskottsresiliens, som syftar till att uppnå en gemensam marginal i förhållande till referensvärdet för underskott på 3 % av BNP, är tillämpligt på Slovakien från 2028, eftersom underskottet planeras ligga under 3 % av BNP från och med 2027. År 2028 bör den årliga anpassningen av det strukturella primärsaldot därför inte understiga 0,4 % av BNP om det strukturella underskottet fortfarande låg över 1,5 % av BNP 2027, för att uppnå en gemensam resiliensmarginal i strukturella termer på 1,5 % av BNP. Den finanspolitiska anpassning som blir resultatet av de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen är 1,3 % för 2028. Baserat på de politiska åtaganden och makroekonomiska antaganden som görs i planen är den nettoutgiftsbana som läggs fram i planen därför förenlig med skyddsmekanismen för underskottsresiliens.

Planens förenlighet med skyddsmekanismen för skuldhållbarhet

(24) Enligt planen kommer den offentliga skulden att uppgå till 60–90 % av BNP 2026, 2027 och 2028. Eftersom det offentliga underskottet enligt planen skulle minska till en nivå under 3 % av BNP år 2027, och därmed leda till att beslutet om förekomsten av ett alltför stort underskott skulle upphävas det sista året i anpassningsperioden, är skyddsmekanismen för skuldhållbarhet emellertid inte tillämplig under den period som omfattas av planen.

Planens makroekonomiska antaganden

(25) Planen är baserad på ett antal makroekonomiska och offentligfinansiella antaganden som överensstämmer med de antaganden som kommissionen översände till Slovakien den 21 juni 2024. Den beaktar ytterligare tillgänglig information utöver referensbanan och de makroekonomiska och finanspolitiska indikatorerna i planen har uppdaterats i enlighet därmed. Effekterna av den uppdateringen påverkar inte nämnvärt den genomsnittliga nettoutgiftsökningen i planen jämfört med referensbanan.

Finanspolitisk strategi i planen

(26) Enligt den vägledande finanspolitiska strategin i planen kommer åtagandena om nettoutgifter främst att infrias genom diskretionära åtgärder på inkomstsidan. I planen presenteras åtgärder som motsvarar en tredjedel av målbeloppet, medan de återstående två tredjedelarna kommer att specificeras i efterföljande årliga budgetar. Den planerade konsolideringen av de offentliga finanserna under 2025 bygger på de planerade intäktshöjande och utgiftsminskande åtgärder som ingår i 2025 års utkast till budgetplan. Däri ingår bland annat höjningar av mervärdesskatter, bolagsskatter och punktskatter på tobaksprodukter, nya skatter på finansiella transaktioner för företag samt nya punktskatter på sötade drycker och på icke-tobaksprodukter. Bland åtgärderna på utgiftssidan kan nämnas en avveckling av befintliga stödåtgärder kopplade till höga energipriser samt lönesänkningar i den offentliga sektorn. De diskretionära åtgärderna på inkomstsidan uppgår till 1,6 % av BNP, medan utgiftsminskningarna motsvarar 0,6 % av BNP. Slovakien planerar dock också att öka utgifterna med 0,6 %av BNP, vilket ger en nettokonsolidering på 1,6 % av BNP.

(27) Den exakta specificeringen av de relevanta politiska åtgärderna måste bekräftas eller justeras samt kvantifieras i de årliga budgetarna. Samtidigt kvarstår vissa risker för genomförandet av den vägledande finanspolitiska strategin i planen. Dessa risker uppstår till följd av att den finanspolitiska anpassningen främst bygger på diskretionära åtgärder på inkomstsidan. Hushåll och företag bär en oproportionerligt stor del av bördan för den omfattande konsolideringen jämfört med staten. En sådan konsolideringsstrategi kan leda till ytterligare makroekonomiska effekter, med potentiella finanspolitiska konsekvenser. I synnerhet innebär en skattedriven konsolidering en finanspolitisk risk för en lägre skatteuppbörd än vad som antas i planen. I utkastet till budgetplan för 2025 specificeras de politiska åtgärder genom vilka nettoutgiftsåtagandet för 2025 kommer att infrias ([13]).

Reform- och investeringsavsikter i planen som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen och för hantering av unionens gemensamma prioriteringar

(28) I planen beskrivs avsikter att genomföra reformer och investeringar för att hantera de främsta utmaningar som fastställts inom ramen för den europeiska planeringsterminen, särskilt i de landsspecifika rekommendationerna (inbegripet de som rör förfarandet vid makroekonomiska obalanser), och för att svara mot EU:s gemensamma prioriteringar. Mer specifikt omfattar planen 18 reformer och 11 investeringar, varav 18 får ekonomiskt stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens och 1 även från de sammanhållningspolitiska fonderna.

(29) När det gäller den gemensamma prioriteringen en rättvis grön omställning, inbegripet de klimatmål som anges i förordning (EU) 2021/1119, presenteras i planen en modernisering av koldioxidsnål transportinfrastruktur som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen och som har som mål att öka längden på den ombyggda eller moderniserade järnvägsinfrastrukturen. Syftet med denna åtgärd är att ta itu med de landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 om hållbar kollektivtrafik och minskat beroende av fossila bränslen. Planen omfattar dessutom (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen) projekt som syftar till att hantera utmaningarna med den gröna omställningen genom att utlysa tematiska ansökningsomgångar i linje med prioriteringarna i Horisont Europa. Denna investering är ett svar på de landsspecifika rekommendationer som riktades till Slovakien 2019, 2020, 2022 och 2023 om att minska beroendet av fossila bränslen, främja den gröna omställningen och inrikta investeringarna på forskning och innovation. I planen presenteras även andra åtgärder för grön omställning som omfattas av återhämtnings- och resiliensplanen, såsom en reform av elmarknaden och en ändring av avfallslagen, vilka båda redan har genomförts, samt ändringar av naturskyddslagen och vattenlagen. För att främja en rättvis digital omställning inkluderade Slovakien åtgärder som ett elektroniskt faktureringssystem och förbättrade elektroniska tjänster för den finansiella förvaltningen i planen. Dessa åtgärder syftar till att motverka skatteundandragande och främja ett kundcentrerat tillvägagångssätt. De är direkt kopplade till landsspecifika rekommendationer om förstärkt skatteefterlevnad och digitalisering av skatteförvaltningen som riktades till Slovakien 2022, 2023 och 2024. Planen omfattar också en investering i forskning och innovation till stöd för digitaliseringen av ekonomin (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen), avsedd som svar på de landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020 och 2024 om att stödja forskning, innovation och konkurrenskraft. Den innehåller också en reform för inrättande av en centraliserad plattform för offentlig upphandling av IT-resurser (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen), som utgör en del av svaret på de landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 om digital infrastruktur och offentliga tjänster av god kvalitet.

(30) När det gäller den gemensamma prioriteringen social och ekonomisk resiliens, inbegripet den europeiska pelaren för sociala rättigheter, omfattar planen flera initiativ. För att bidra till social resiliens genomförs en mer riktad skatterabatt till stöd för barnfamiljer och med särskild inriktning på låginkomsthushåll. Denna åtgärd syftar till att ta itu med de landsspecifika rekommendationerna från 2022, 2023 och 2024 om att förbättra de offentliga utgifternas effektivitet och se till att skattemixen i större utsträckning stöder en inkluderande och hållbar tillväxt. Social resiliens

([13]) Se kommissionens yttrande om Slovakiens utkast till budgetplan, 26.11.2024, C(2024) 9065 final.

och energiomställning kopplas samman i investeringen i bostadsrenovering för energifattiga hushåll som syftar till att öka antalet renoverade bostäder för människor i riskzonen för energifattigdom och därigenom svara på de landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023. I sin plan har Slovakien också inkluderat en reform avsedd att stärka inkluderingen och minska segregationen inom utbildningen som en del i ett nytt lagstiftningspaket på skolområdet, med avsikt att svara på de landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020 och 2024 om att förbättra utbildningens kvalitet och inkludering, särskilt för barn från en mindre gynnad bakgrund. Bland andra åtgärder för att stärka den sociala resiliensen kan nämnas slutförande av förskolekapacitet (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen), definition av begreppet särskilda utbildningsbehov och framtagning av metodmaterial (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen) och läroplansreform för primärskolan (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen), samtliga avsedda att ta itu med de landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020 och 2024 om att stärka inkludering och kvalitet avseende utbildning, förbättra tillgången till barnomsorg till rimliga priser och främja integration av mindre gynnade grupper. Åtgärderna för ekonomisk resiliens avsedda att ta itu med landsspecifika rekommendationer från 2019 och 2024 om behovet av att stärka konkurrenskraften har utmynnat i utarbetandet av en industripolitik för republiken Slovakien för 2027–2035. Slovakiens plan omfattar också en reform av styrning, utvärdering och stöd avseende vetenskap, forskning och innovation (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen) och en investering för att stödja samarbete mellan företag, akademin och FoU-organisationer, båda avsedda att ta itu med liknande landsspecifika rekommendationer från 2019, 2020 och 2024 om stöd till forskning och innovation och ökad konkurrenskraft. Slutligen avser Slovakien, för att genomföra rekommendationerna från 2019, 2023 och 2024 om de makroekonomiska sårbarheter som landet har när det gäller bostadsmarknaden, ändra bygglagen i syfte att effektivisera byggförfarandena och öka tillgången till hyresbostäder. Man har också för avsikt att genomföra lagen om statligt stöd till offentliga bostäder för att öka tillgången till hyresbostäder till överkomliga priser.

(31) När det gäller den gemensamma prioriteringen energitrygghet innehåller planen en reform för utarbetande av lagstiftningsförslag för effektiv implementering av väteteknologi, i linje med EU:s krav och nationella prioriteringar, i form av den handlingsplan för en nationell vätgasstrategi som ingår i REPowerEU-kapitlet i återhämtnings- och resiliensplanen. Denna reform syftar till att ta itu med de landsspecifika rekommendationer som Slovakien mottog 2020, 2022 och 2023 om att minska det totala beroendet av fossila bränslen. Dessutom avser Slovakien genom uppförandet av nya förnybara energikällor (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen) generera 122,4 MW ny el. Denna investering syftar till att ta itu med de landsspecifika rekommendationerna från 2020, 2022 och 2023 om att påskynda utbyggnaden av förnybara energikällor. Vidare omfattar Slovakiens plan en investering (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen) för modernisering av distributionssystemen för energi, i syfte att förenkla anslutningen av förnybara energikällor till nätet och därigenom ta itu med de landsspecifika rekommendationerna från 2020, 2022 och 2023.

(32) När det gäller den gemensamma prioriteringen försvarsförmågor innehåller planen en åtgärd för att genomföra utvalda projekt, däribland utvecklandet av bepansrade fordon med åttahjulsdrift och ett luftförsvarssystem med medellång räckvidd, som en del i försvarsministeriets långsiktiga utvecklingsplan fram till 2035.

(33) Dessutom innehåller planen en politisk åtgärd för att ersätta den befintliga föräldrapensionen med en mekanism som gör det möjligt att återbetala en del av den skatt som betalats in till föräldrar, avsedd att ta itu med de landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2024 om behovet av att skydda de offentliga finansernas hållbarhet och minska kostsamma utgiftsåtgärder. Därutöver kommer en åtgärd för att minska antalet statstjänstemän och offentliganställda med 5 000 mellan 2025 och 2027 att bidra till att minska de offentliga utgifterna (landsspecifik rekommendation från 2024). Utöver detta innehåller planen även en reform av det centrala sjukhusförvaltningssystemet (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen), som syftar till att ta itu med landsspecifika rekommendationer från 2019 och 2020 som rör de offentliga finansernas hållbarhet inom hälso- och sjukvårdssektorn och behovet av att stärka hälso- och sjukvårdssektorns resiliens, en reform avseende inrättandet av det nya domstolsnätverket (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen), avsedd att svara på landsspecifika rekommendationer från 2019 och 2020 rörande rättssystemets effektivitet, och en åtgärd för inrättande av gemensamma tjänstecentrum (inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen) för att förbättra effektiviteten hos viktiga offentliga tjänster, som syftar till att ta itu med landsspecifika rekommendationer från 2020 och 2024 om att förbättra kvaliteten på offentliga tjänster.

(34) Planen innehåller information om förenlighet och, i tillämpliga fall, komplementaritet med de sammanhållningspolitiska fonderna och med Slovakiens återhämtnings- och resiliensplan. Mer specifikt omfattar planen en investering i inrättandet av gemensamma tjänstecentrum som ökar effektiviteten och tillgängligheten för viktiga offentliga tjänster, vilken ingår i återhämtnings- och resiliensplanen (investering 4 i del 16). Medel för bemanning av de gemensamma tjänstecentrumen kommer att säkerställas via en ansökningsomgång med finansiering från de sammanhållningspolitiska fonderna.

(35) Planen ger en översikt över Slovakiens behov av offentliga investeringar när det gäller EU:s gemensamma prioriteringar. När det gäller den gemensamma prioriteringen en rättvis grön och digital omställning, inbegripet överensstämmelse med den europeiska klimatlagen, omfattar åtgärderna att öka energieffektiviteten inom alla sektorer och ersätta användningen av fossila bränslen med mer hållbara alternativ, samtidigt som investeringar kanaliseras till kärnkraft, solenergi och vindkraft. Investeringsbehoven rör främst förbättring av tillgången till och användningen av digitala förvaltningstjänster, i enlighet med Slovakiens nationella strategiska färdplan för det digitala decenniet. För att säkerställa social och ekonomisk resiliens planerar Slovakien att gradvis öka de offentliga utgifterna för forskning och utveckling senast 2030. För att öka energitryggheten erkänner Slovakien behovet av att diversifiera importen av olika typer av råvaror som en investeringslösning på medellång sikt genom att bygga nya sammanlänkningar samtidigt som man investerar i förnybara energikällor och kärnkraft på lång sikt. Slutligen fortsätter landet, i syfte att garantera säkerheten, uppfylla Nato- och EU-åtaganden och upprätthålla den regionala stabiliteten, att investera i projekt för modernisering av försvaret, med det primära målet att tillhandahålla ny och modern militär utrustning som är fullt ut kompatibel med Nato-medlemsstaternas. I planen ingår en ökning av försvarsutgifterna i syfte att nå målet 2 % av BNP i linje med Nato-åtagandena.

Slutsats av kommissionens bedömning

(36) Kommissionen anser sammantaget att Slovakiens plan uppfyller kraven i förordning (EU) 2024/1263.

RÅDETS ÖVERGRIPANDE SLUTSATS

(37) Rådet välkomnar Slovakiens medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan och anser att ett fullständigt genomförande av denna skulle bidra till att säkerställa sunda offentliga finanser och stödja en hållbar offentlig skuldsättning samt en hållbar och inkluderande tillväxt.

(38) Rådet noterar kommissionens bedömning av planen. Rådet uppmanar dock kommissionen att lägga fram sin bedömning av framtida planer i ett annat dokument än kommissionens rekommendationer till rådets rekommendationer.

(39) Rådet noterar kommissionens bedömning av nettoutgiftsbanan och de huvudsakliga makroekonomiska antagandena i planen, inbegripet i förhållande till kommissionens förhandsvägledning, samt konsekvenserna av planens nettoutgiftsbana för det offentliga underskottet och den offentliga skulden. Rådet noterar kommissionens bedömning att de makroekonomiska och offentligfinansiella antagandena i vissa fall skiljer sig från kommissionens antaganden, bland annat för att ta hänsyn till uppdaterade makroekonomiska och finanspolitiska uppgifter, men att de på det hela taget är vederbörligen motiverade och underbyggda med sunda ekonomiska argument. Rådet noterar den breda finanspolitiska strategin i planen och riskerna för utsikterna, vilka skulle kunna påverka förverkligandet av det makroekonomiska scenariot och de underliggande antagandena och det faktiska genomförandet av planens nettoutgiftsbana. I synnerhet välkomnar rådet också att en dialog fördes med relevanta intressenter på nationell nivå innan planen lämnades in. Rådet noterar också att geopolitiska risker kan sätta press på försvarsutgifterna.

(40) Rådet förväntar sig att Slovakien är redo att vid behov anpassa sin finanspolitiska strategi för att säkerställa det faktiska genomförandet av landets nettoutgiftsbana. Rådet är fast beslutet att noga övervaka den ekonomiska och finanspolitiska utvecklingen, inbegripet den som ligger till grund för planens scenario.

(41) Rådet anser att det är motiverat att i god tid inför nästa budgetövervakningsomgång föra ytterligare diskussioner för att nå en samsyn om de årliga övervakningskonsekvenserna av de kumulativa ökningstakterna för nettoutgifterna.

(42) Rådet noterar kommissionens beskrivning av reform- och investeringsbehoven och reform- och investeringsavsikterna, som svar på de främsta utmaningarna fastställda inom ramen för den europeiska planeringsterminen, och betonar vikten av att säkerställa det faktiska genomförandet av sådana reformer och investeringar. Rådet kommer på grundval av rapporter från kommissionen att bedöma sådana reformer och investeringar och övervaka genomförandet av dem inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

(43) Rådet ser fram emot de årliga lägesrapporterna från Slovakien, som särskilt ska innehålla information om framstegen i genomförandet av den av rådet fastställda nettoutgiftsbanan och genomförandet av mer allmänna reformer och investeringar i samband med den europeiska planeringsterminen.

(44) I enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2024/1263 bör rådet rekommendera Slovakien den nettoutgiftsbana som anges i planen.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Slovakien att

1. säkerställa att nettoutgiftsökningen inte överstiger de maximala ökningstakter som fastställs i bilaga I till denna rekommendation.

Utfärdad i Bryssel den 21 januari 2025.

På rådets vägnar

A. DOMAŃSKI

Ordförande

BILAGA I

Maximala ökningstakter för nettoutgifter
(årlig och kumulativ ökningstakt, i nominella termer)

Slovakien

År		2025	2026	2027	2028
Ökningstakt (%)	Årlig	3,8	0,9	1,6	1,5
	Kumulativt (*)	10,3	11,2	13,0	14,8

(*) Kumulativa ökningstakter beräknas med 2023 som basår. De kumulativa tillväxttakterna används i den årliga övervakningen av efterlevnaden i efterhand på kontrollkontot.